

L'ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

La cuestió dels esperits.

Los espanyols com á bons meridionals agafém sempre las cosas per lo punt que mes creman, las exagerém extraordinariamente y, sense pèndrens la molestia de calcularlas ab detenció, fem deduccions y trayém conclusions que la major part de las vegadas están fora de lo lògich y natural. Dihém aixó apropòsit de la gran polsaguera que 's mogué temps enrera, sobre si 'ls esperits industrials eran ó no nocius á la salut, y tothom sab que la iniciativa d' aquella creuhada partí dels francesos ab fins no molts sants pera 'ls alemanys. Ab aquest motiu tots los periódichs d' Espanya hi digueren la seva baix un punt de vista mes ó menos pràctich; pero 'ls periódichs de Madrid, seguint lo camí que tanta fama 'ls hi ha donat, proposaren no sabém quantas solucions, desgabelladas com de costúm, pera resoldre 'l problema; y com los de la vila del os son los únichs que tenen lo privilegi d' ésser escoltats per lo Govern, no era dubtós preveure 'l resultat que tindria l' assumpto. Per altra part tots los que hagin tingut ocasió d' observar d' aprop á nostres homes d' Estat y hagin profundisat un xich la seva insuficiencia pera dirigir los destins de la patria, s' haurán convenut plenament de que, en aquest pobre país, no pot ferse res que sia bo, que tinga sentit pràctich, ni que vinga a parar en benefici dels interessos nacionals.

Una proba massa elocuent, per desgracia nostra, de lo que acabém de dir n' es lo projecte de ley sobre 'ls esperits que ha

presentat al Congrés lo senyor Puigcerver. No 's pot demanar una cosa mes desafortunada, inoportuna y que mes perjudicis puga ocasionar á la empobrida riquesa d' Espanya. Sembla talment que la concepció de la idea hagi sortit del exaltat cervell del mes encarnisat enemich nostre, puix no 's comprén que pugui haverlo concebut un home que per las sevas venas circuli sanch espanyola.

Lo rahonable, lo práctic, hauria sigut que 'l Govern en vista dels clams de la opinió pública, hagués obert una informació, pero una verdadera informació, cridant al efecte á personas que per sa posició dintre 'ls negocis, poguessin dictaminar ab coneixement de causa y proposar solucions de bon sentit práctic: aixó que en qualsevol altre país fora lo natural, lo lógich, lo que aconsella 'l mes pur patriotisme, aquí es lletra morta, tal vegada perquè 'ls nostres governants ab una vanitat ridícula 's creuen ab bastanta suficiencia pera resoldre totas las cuestiones sense consells de ningú y menos dels que ho entenen mes que ells. Y no es aixó lo pitjor, sino que si se 'ls hi fa alguna observació ó se 'ls proposa modificar algun article, encara ho prenen com á falta de respecte...

Peró deixemnos de tristes digressions y doném una mirada al projecte en cuestió. No poguent fer variacions en los drets d' importació que pagan tota mena d' esperits, ha ideat lo senyor Puigcerver establir un impost de 120 pessetas per hectólitre als esperits de mes de 80 graus Gay-Lussach; 100 pessetas als de graduació de 60 á 80, y 80 pessetas als menors de 60 graus. Si aquest impost recaigués solament sobre 'ls esperits extrangers, menos mal, puix la fabricació del país pendria gran increment; pero no, 'ls esperits que 's fabriquin en lo país pagarán exactament lo mateix; es dir que no s' estableix cap diferencia entre 'ls nostres y 'ls que 'ns vinguin de fora. Be es vritat que no pot esser d' altre modo, puix aquella clàusula del tractat de Alemania que en substancia ve á dir, *en Espanya los esperits alemanys obtindrán las mateixas ventatjas que 'ls del país* nos lliga de mans completament, privantnos, per aquest vergonyós compromís de poguer fer dintre de casa lo que millor nos sembli.

Pera *compensar*, aquest exorbitant impost, suprimeix lo tranzitori de 3 pessetas per hectólitro, quedant aixis reduhit lo dret d' entrada á 18 pessetas en lloch de 21 que ara pagan; pero es una reducció de tan poca importancia que no val la pena de

parlarne. Fixemnos, donchs, en la part principal que proposa *bonificar* als exportadors ab 2 pessetas per hectòlitro de vi. Aquesta bonificació es insuficient pera compensar lo pago del impost, puix encara que s' hagi pres per tipo, segons sembla, la graduació dels vins que enviém á Fransa, no resulta la devolució equivalent com aném á demostrar. Fet lo *coupage*, com diuhen los francesos, resulta que la graduació natural del vi no passa de 12 á 13 graus Cartier, puix s'emplean generalment vins de mitjans en avall. Pera posarlo á 15° precisan á poca diferencia 4 litros d' esperit de 39° per hectòlitre, que pagan unas 4'80 pessetas d' impost y com als exportadors no se 'ls hi tornaria mes que 2 pessetas, resulta que lo cost del vi pujaria en unas 2 pessetas. Si allarguém aquest senzill càlcul dels vins que s' exportan á América y Nort d' Europa, qual graduació varia entre 20 y 23° trovarém que la pérdua pera 'ls exportadors es considerable, puix aumenta lo cost del vi de 7 á 8 duros per bota los destinats á Ultramar y de 8 á 12 los que van al Nort. Ab aquest importantíssim augment de cost ¿podrian los nostres vins competir en los mercats estrangers ab los d' altres procedencias? De cap manera, y d' aquí que no duptém un moment en declarar que de portarse á cap l' innovació, lo comers de vins s' arruinará per complert y desapareixerá, anant á ocupar nostre lloch los vins d' altrás nacions, que, més prácticas que la nostra, procuran donar totas las facilitats á la exportació pera que ,s desenrotlli tot quan pugui, y no li posan trabas que l' arruinin, com fem nosaltres.

La fabricació de mistelas que aquí te molta importancia rebria també un cop tant mortal que la anul·laria per complert, puix es precís pera elaborarlas una forta adició d' esperit y lo valor d' aquest faria que 'l cost pujés de 5 á 6 duros per carga.

Moltas mes deduccions podriam fer pera evidenciar fins á quin punt arribá lo desgabell d' aquest projecte, pero ab lo exposat basta y sobra pera compendre que es imposible siga aprobat, no presisament perque perjudiqui 'ls interessos nacionals, que d' aixó 'n fan poch cas á Madrid, perque si avuy s' importan, es un dir 100 bocoys d' esperit alemany, alashoras no n' entraria ni un, y Bismarck no permeterá may que perjudiquém d' aquest modo als seus compatricis. Per aquest costat podém estar tranquils. (*)

E. S. ROSSELLÓ.

Tarragona, 2 Mars 1888

(*) Del diari *La Renaixensa*.

Del cultiu de la vinya en la comarca de Vilanova y Geltrú.

III y últim.

De la poda en la vinya.

Es la poda en la vinya una de las operaciones mes importants porque d' ella dependeix gran part de la conservació, y com també l' augment ó disminució de traure fruyt y sobre tot lo de portarla ben criada

La poda es un d' aquells travalls que per estar conforme no basta que 'l que la dirigeix estiga enterat d' ella, sino que es necessari que 'l que la practica sàpiga veure lo que li convé á cada cep que poda, porque no pot darse d' ella la mateixa igualtat. La poda es tan variable en cada terreno y moltes vegades cada cep de fer diferenta la operació, que 'l que sería favorable per un sería danyós per altre, porque en una vinya ó ceps ufanosos podarlos á la mateixa llargaria de borrons d' una vinya flaca y raquítica sería tráureli lo seu desenrotllo y privarli de poder traure lo fruyt corresponent á la seva ufana, mentres que una vinya flaca y raquítica darli la llargaria de borrons que requereix en una vinya ufana, sería acabarla en poch anys y deixarla inutilisada. Axís es que una vinya ufana donarli las brocadas y borrons que la seva frondositat li permet, es darli vida, com tambe una millora pel fruyt que produheix. Al mateix que á una vinya de poca ufana podarla ab los borrons y brocadas no mes que la seva forza li permet, es la seva conservació y fer que 'l fruyt que trau puga portarlo en bon estat fins á la cullita.

Per altre part es tan necessaria la diferencia dels borrons de la brocada que se deixa en podar que de volguerho fer igual portaria que molts ceps d' una vinya se trobarian mal criats y al passar la arada pera llaurarla desgraciaria molts ceps rompent moltes brocadas ab gran perjudici de la vinya, y per aixó convé que al tallar la verga brocada 's miri que 'l borro que te de ser brocada l' any que ve que miri tan possible com puga á la part interior del cep, y seguint aquet método pujará la vinya mes arplegada.

Necessitats y ventatjas que porta 'l dar adob á las vinyas d' aquesta comarca.

A pesar de ser los terrenos d' aquesta comarca molt útils pera 'l cultiu de la vinya, se troba en élls una necessitat ja siga per los molts anys que s' hi cultiva aquesta planta ja siga porque la majoria d' élls no son molt grassos. y son de poca fondaria y aquesta necessitat es la de donarlos hi adob.

Quan diferent de comarcas no molt distants d' aquesta que per plantar una vinya no tenen mes treball que fer un forat ab una estaca ó parpal y posar dintre dit forat lo mayol ó sarment y ja está feta la plantació sens tenir que donar aliment á aquella planta mes que 'l que li proporciona la naturalesa del terreno y no obstant aquellas vinyas sostenen gran forsa y produheixen molt fruyt. pero en nostra comarca la esperiencia ensenya que al plantar una vinya ab los travalls y adobs deguts dura sis ó set anys ó algun mes, segons la condició del terreno, que la vinya augmenta la seva frondositat; però alpa ssár cert número d' anys los adobs que se posaren al fer la plantació se dissipan y acaban y veyém que la vinya dona senyals de entrar en estat de decadencia y es quan es útil y fins necessari donarli de nou adob, porque l' adob en la vinya quan li convé es tant útil que veyém que en una mateixa propietat plantada de vinya y terreno d' iguals condicions multiplica tant la part adobada colgant fems y cremadís, de la que queda en necessitat de posar aquets adobs; que l' individu menys intelligent en l' art del pagés coneixerá la diferencia en lo fruyt y en la vegetació; y es tant necessari que una vinya plantada y majorment si es en terreno que produheixi vins de bona classe y 'l seu cultivador se descuidi de donarli adob quan li convé. que no passará molts anys que no tingui la vinya en estat de ser inutilisada.

Puix porque una vinya mantinguia l' estat de forsa y de donar bon fruyt convé que 'l cultivador d' ella al passar cert número d' anys renovi l' aliment dels ceps ab fems, brossas y cremadís y com mes bons serán los adobs millors serán los resultats.

—R. A —

SECCIO DE VARIETATS.

Lo Pagés

Lo pagés, es la formiga de
la humanitat

Passa los anys treballant
fentne viure los demés,
procurantlos per lo pá
y trayent lo vi del cep.

Dona vapór á l' industria,
donant alas al comers,
perque n' escampi pel mon
llur treball y llur progrés

Lo gegant es éll que lluyta
l' héroe esforsat y ferreny
qu' olvidat viu de tothom,
tant pobre, com alegrét.

Ja vell, al fi de la vida,
per premi li dona Deu
en paga de llurs afanys,
un reconet dalt del cel.

EMILI PASCUAL

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Crisis agrícola.—S' ha remés á Madrid la exposició que l' Institut agrícola Catalá de Sant Isidro eleva al senyor President del Consell de Ministres ab motiu de la actual crisis. Firman la Exposició 'ls individuos de la Junta directiva del Institut, la qual va acompanyada de las adhessions de 211 pobles de diferentas comarcas de Catalunya, formant un conjunt de divuit mil firmas, lo qual es resultat de la activa propaganda que han fet las comissions del Institut.

Descriu en breus paraulas la Exposició 'l cuadro que presenta la agricultura y senyala la necessitat absoluta y urgent de conjurar la crisis.

Indica també com causes de malestar de la classe agrícola apatía del govern en combatre la plaga filoxérica y la insuficiencia de las disposicions adoptadas per impedir la sofisticació dels vins, y mes particularment los tractats de comers, per lo que demana l' Institut Agrícola al senyor president del Consell que presenti ab urgencia á las Corts la revisió de las lleys arancelarias actualment en vigor, pera que s' imposin nous y majors drets als cereals, als olis de grans y als bestiar, que no quedaren compresos en los tractats de comers últimament celebrats, y acordar la denuncia dels mateixos, si no hi haguessin térmes hábils pera anular sos efectes avans del any de 1892.

De *La Veu del Montserrat* DE VICH.—«Lo temps s' ha amorosit ja molt, y fora la neu de la plana, sembla que no serán ja de témer forts frets, estan ja, com estem, tant adelantats en l' estació. Aquí, com, per rahó del clima, la vegetació va sempre atrassada, y tot tarda á brotar, tampoch hem de plányer, com en altrás terras, ordinariament mes calentas, las pérduas y perjudicis que enguany haurán sentit los agricultors en arbres fruyters y hortalissas, castigats per uns frets tant tardans y fora de sa hora normal »

Ensenyansa de la agricultura.—Lo govern francés se proposa introduhir també los coneixements agrícolas en totas las escuelas públicas d' aquella República. A dit objecte, los 20 professors ó profesoras que haurán demostrat mes bon zel en inculcar á sos deixebles la ensenyansa de la agricultura rebrán en lo present any, premis, de 50 á 300 franchs, nombrant una comisió encarregada de redactar un programa. L' element agrícola ha establert delegacions en tots los indrets. Lo ministre ha ma-

nifestat que, los projectes d' edificis destinats á escoles públi-
cas, subvencionats per l' Estat, serán rebutjats, sino presentan
un jardí anexo á la escola.

Filoxera.—Sembra pren gran increment y molta intensitat
en los vinyats de Córdoba.

Fira de Salás.—Diuhen de Puigcerdá que han regressat de la
fira de Salás tots los negociants de bestiar d' aquella Cerdanya
que sortiren fa dias pera la mateixa ab manadas de mulas, di-
hent que dita fira estigué sumament deserta de compradors.

En cambi, á un diari de Lleyda li escrihuen de Salás que las
transaccions abundáren, encara que haurian sigut majors,
sense la penuria que afligeix al pays.

Producció vinícola de la República Argentina.—*La Prensa* de
Buenos-Aires diu que la vinicultura está prenent un gran in-
crement en dit país. Los ceps francesos s' hi están cultivant ab
un rendiment deu vegadas major que 'l que donan á Fransa.

Producció vinícola dels Estats-Units.—Segons diuhen los dia-
ris dels Estats-Units, se calcula que dintre deu anys aquell país
está destinat á ser lo que produéixi mes ví. En aquestos deu
anys se recolectará un milió de galons, ó cinch milions de li-
tres. La part de la California mes adecuada pera 'l cultiu, ape-
nas si está explotada.

Prompte hi haurá á l' América tres grans centres de produc-
ció: la costa del Pacífich; los plans situats entre las montanyas
Alleghanis y 'l riu Blau, comprenent los estats de Virginia, la
Carolina del Nort y la del Sur, la Georgia y part de Kentuki y
del Tennessee y lo territori indi comprenent una gran part del
nou Méjich y d' Arkansas.